

DŘEVO & stavby

Jak se staví, jak se v nich bydlí.

4 | 2017
SRPEN-ZÁŘÍ

6 PRINCIPŮ LOŽNICE SNŮ

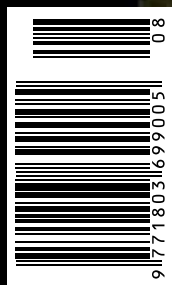
DÝHA - ZÁZRAČNÉ
VYUŽITÍ DŘEVA

13 TIPŮ
PRO VNITŘNÍ
STÍNĚNÍ

DŘEVOSTAVBA
ROKU 2017
HLASUJTE
A VYHRAJTE

ARCHITEKT
MARTIN RAJNIŠ

POTŘEBUJEME
DIVOKOST A MAGII

85 Kč | 3,99 €

VZRUŠUJÍCÍ
KONTRAPUNKT

Tak jako hudbě dává nota proti notě harmonický základ, snoubí pozoruhodné architektonické řešení pasivního domu Eisenstraße typickou stavební formu Dolního Rakouska s tou moderní. Ocelový rámec vzhledu sedlové střechy kryje kvádr dřevěných útrob z desek Egger a velmi formálním, regionálně typickým designem vytváří most k okolní zástavbě i krajině.

Foto Stefan Sappert / Auftragsfoto
Připravila Dana Jakoubková

PŘIPRAVILA DANA JAKOUBKOVÁ ■ FOTO MARTIN ZEMAN

LÁSKA NA PRVNÍ POHLED

Moderna: Pod sedlovou střešou s přesahem je situována technická místnost, samostatné WC, pokoj pro hosty, dětský pokoj a kuchyně, která pokračuje přes jídelnu do klidové zóny a ložnice se šatnou a koupelnou, vše již pod plochou střešou západního křídla. Ta byla rovněž ideálně situovaná pro umístění solárních panelů k ohřevu vody. Na východ pak směřuje křídlo s garáží, zádveřím a šatnou

Úřední diktát může stavebníkovi udělat tlustou čáru přes jeho sen. Chráněná krajinná oblast nebo jen obyčejný venkov posune jeho představy do patřičných mezí, které musejí být v kontextu s celkovým vzhledem lokality. Bungalov, který Lubor s Helenou navrhli pro krajinu Josefa Lady, se mu také musel podřídit. Jako hendikep to majitelé domu ale necítí.

Pozdě bycha...: Že mají za domem rybník majitelé věděli, ale byl ukrytý za hradbou neproniknutelné zeleně na severozápadní straně. Proto dům otevřeli hlavně na jih a západ. Nejvíc by si užili výhledu na něj ve 2. NP, ale jednoznačně chtěli bungalov a ten si nemohou vynachválit

I DIKTÁTU ÚZEMNÍHO ROZHODNUTÍ JE MOŽNÉ DOSTÁT TAK, ABY SE VLK NASYTLIL A KOZA ZŮSTALA CELÁ. MNOHEM TĚŽŠÍ JE ALE NAJÍT FIRMU, KTERÁ VÁM POSTAVÍ PŘESNĚ TO, CO POTŘEBUJETE.

Kde to tepe: Srdce domu je v obývací místnosti, kterou tvoří kuchyně, jídelna a klidová zóna. Je umístěna strategicky uprostřed domu a téměř vždy jí musíte projít. Přestože kuchyňský ostrůvek majitelka původně nechtěla, ukázal se jako dobrá volba; každá návštěva se automaticky posadí kolem něj. Rodina zase najraději zasedne za jídelní stůl. Neprůzvučné dveře stejně jako interiérové příčky vyvrací obavy odpůrců sádkartonu o šíření hluku. Majitelé prý nemají žádný problém s ložnicí vedle obytného prostoru

UŽ JEDINĚ SCHODY^K BAZÉNU

Rostislav s Petruší trénovali svoji fyzickou na schodišti do třetího patra bytového domu dlouhá léta, až se jednou pohár naplnil a dozrál čas na nový domov; přízemní a pohodlný. Že bude konstrukčně ze dřeva, bylo jasné jako facka, protože dřevostavba je prý „nejlepší barák“.

Bazén: Když už, tak komfort se všim všudy a místo, kde se dá svlažit i protáhnout tělo.. V těsné blízkosti bazénu je také prostor pro grilování a zahradní domek pro úschovu potřebného náčiní

HLASUJTE
PRO TENTO
DŮM V SOUTĚŽI
DŘEVOSTAVBA
ROKU
(str. 56–57)

Střecha: Dešťová voda z velké střešní plochy steče jedna dvě a je uschována pro zalévání v nádrži velké čtyři kubíky

Regulace: Podle místních předpisů musí být v dané lokalitě pouze přízemní domy. Zástavba je na okraji obce a záměrem je, aby plynule přecházela v krajinu

POJĎTE DÁL

BYDLET VE DŘEVĚ NENÍ HENDIKEP

Ilona a Tomáš neměli s bydlením problém. Žili s dvěma dětmi v pěkném zděném domě nedaleko Prahy a sousedé i městečko samotné jim náramně „sedlo“. Přesto se rozhodli, že svůj milovaný, jen pár let starý dům opustí, a postaví si nový ve Slezsku. Proč zvolili dřevostavbu a jak to, že neměli obavy z realizace, o tom se Tomáš nadšeně rozpovídal.

**HLASUJTE
PRO TENTO
DŮM V SOUTĚŽI
DŘEVOSTAVBA
ROKU
(str. 56–57)**

Vzhled: Dům je vzhledově téměř totožný s prvním, zděným domovem majitelů. Fasádní obklad cementotřískovými deskami, barevně sladěný s ostatními prvky, zastrhá původ stavby natolik, že hosté domácím nevěří, že se jedná o dům ze dřeva. Zahrada je teprve ve fázi budování, přibude i samonosná pergola z hliníku nad terasu

POJĎTE DÁL

DOMOV NA VÝŠKU

Parkování: Předpis městské části mluví jasně: k dané užité ploše tři parkovací stání – jedno v garáži a dvě před domem. Garáž, stejně jako celá spodní část domu, je studená zóna, kde se netopí a je zde přes zimu zhruba sedm stupňů

Tentokrát jsme s fotografem neparkovali mezi typickou volnějši zástavbou rodinných domků, ale v úzké uličce na okraji velkoměsta, kde na nás čekala roztomilá řadovka. Dřevostavba, na jejíž realizaci dohlížel sám majitel domu. Ujal se totiž pozice stavebního dozoru. A jak to dopadlo?

Zahrada: Charakter místa je utvářen původní zástavbou a klidnými zahrádkami. Do takového sousedství je radost se začlenit

**HLASUJTE
PRO TENTO
DŮM V SOUTĚŽI
DŘEVOSTAVBA
ROKU
(str. 56–57)**

Terasa: I když není přístupná přímo z obývacího pokoje, majitelé na ni nedají dopustit

Vzhled: Dům v zástavbě pochopitelně musí respektovat místní charakter a uliční čáru

POJĎTE DÁL

DUCH MÍSTA JAKO ZÁKLADNÍ ATRIBUT STAVBY

Atmosféra, kterou tento dům v přirozené zahradě vytváří, se dá těžko popsat. Snad by se dalo říci důvěrná, silná až idylická nebo – řečeno zjednodušeně – je esencí toho, kvůli čemu se sem člověk bude rád vracet, ať už pro náladu, inspiraci, zdraví nebo zakořenění sebe sama.

PŘIPRAVILA DANA JAKOUBKOVÁ ■ FOTO STIJN STYLE FOTOGRAFIE & ROEL VAN NOREL

Variabilita: Ze severní strany je fasáda domu zcela uzavřena vertikálně usazenými břidlicovými deskami. Druhá strana je otevřena do zeleně pohyblivými dřevěnými okenicemi, jejichž lamelami lze regulovat míru slunečního svitu i výhledu. V případě potřeby mohou být uzavřeny zcela

POJĎTE DÁL

Prostor: Přední část domu je používána jako společenská – kuchyně, obývací a jídelna v jednom. V zadní části je umístěna ložnice. Oba prostory lze oddělit posuvnou stěnou. Nad ložnicí je pak malý entresol – mezipatro pro další nočníčníky nebo sloužící jako úložný prostor

Důvtip: Interiérovým bonbonkem jsou dveře těsně přiléhající k umyvadlu i sprše – prakticky koupelna ve skříni

Promyšlenost: Všechna účelová zařízení domu jako kuchyně, sporák, WC, sprcha, umyvadlo a několik skříní jsou zabudována do dubové stěny uzavřené fasády

NEVŠEDNÍ PŘÍVĚTIVOST

Pro rakouské Voralbersko je dřevo jako nejdůležitější obnovitelný stavební materiál typické. Lidé si tu zachovali vědomosti spjaté s tímto tradičním materiálem a využívají je v duchu dnešní doby. Neokázalá architektura na jednu stranu ctí tradice a na straně druhé je otevřená světu. Nadarmo se proto neříká, že oblast mezi městy Bregenz a Feldkirch je považována za centrum současné evropské architektury. Praxe u vorarlberského architekta je totiž stejně žádaná, jako jít do učení ke špičkovému kuchaři.

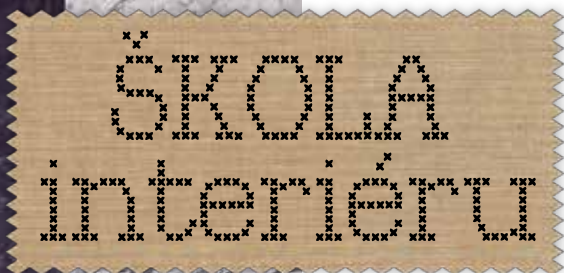
6 PRINCIPŮ

LOŽNICE SNŮ

PŘIPRAVILA HEDVIKA NOVOTNÁ

Následující rady se vám možná budou zdát samozřejmé, přesto na ně často zapomínáme. Člověk tráví v ložnici průměrně třetinu svého života. Stojí za to, dát si záležet a uspořádat ji tak, abychom načerpali co nejvíce energie, krásně se nám spalo a ráno jsme se budili vždy příjemně odpočinutí.

ORIENTACE POSTELE

Z logiky duševní pohody i podle nauky feng shui vyplývá, že by postel neměla být nikdy orientovaná tak, aby nohy spícího člověka směřovaly kolmo ke dveřnímu otvoru. Postel by měla být vždy opticky ukotvená u zdi. I když máte velkou ložnici, postel neumísťujte doprostřed. Pokud už ji dáte doprostřed místnosti, opticky ji „ukotvěte“ příčkou, za kterou se bude skrývat šatna.

Nad postelí by se neměly nacházet žádné police či závěsné skříně. Není ani vhodné umísťovat velký lustr přímo nad postel.

Za čelem postele je použita velkoformátová tapeta. Centrální svítidlo je vyoseno a díky tomu neruší spánek přímo nad postelí. Spací část celkově působí uklidňujícím dojmem

Návrh interiéru Hedvika Novotná, NOVOdesign, foto Čeněk Vitovský

ČISTÝ STYL A POŘÁDEK

Já osobně považuji v ložnici za úplně nejdůležitější dvě věci: pěkný výhled z postele a pořádek. Položte si otázku, co při probuzení uvidíte z postele jako první? Je na protější stěnu pěkný pohled? Anebo vidíte povalující se roznošené oblečení, poházené předměty nebo několik týdnů neutřený prach? Ačkoli si možná nepřipouštíme, že jsme ovlivňováni prostorem i ve spánku, opak je pravdou. Ložnice by proto neměla být jen uklizená, ale neměla by ani připomínat skladiště (byť uspořádané). Bohužel, praxe ukazuje, že hodně domácností řeší problém s nedostatkem úložných prostor, proto se ložnice stávají odkladištěm všeho nepotřebného.

Foto Decoración Beltran

POSTEL

PLAVIDLO DO VYŠŠÍCH DIMENZÍ

PŘIPRAVILA LUCIE NĚMCOVÁ

Postel je takovým přístavem, kde naše tělo znovu nabírá síly, regeneruje, zatímco my se vědomím teleportujeme někam do říše snů. Stejně jako je každý z nás originálem s odlišnými potřebami, každému bude vyhovovat jiný typ takového přístavu. Čím lépe budeme vědět, co chceme a potřebujeme, tím lépe můžeme formulovat požadavky a vybrat ten správný. Jako vždy na začátku platí: zajímejte se, buďte informovaní a chtějte kvalitu. Mnohonásobně se vám vložený čas a energie vrátí.

Je libo americký styl postele z více funkčních vrstev, které si vyberete přesně podle svých potřeb? Královský spánek zaručen

Foto Royal Comfort

Z čeho se skládá lůžko

Postel se ve své nejjednodušší podobě skládá z rámu, roštu a matrace. V případě roštu nás zajímá nosnost, polohovatelnost a také kompatibilita s matrací. Na dvoulůžko jsou doporučeny dva samostatné rošty kvůli nastavení pro každou polovinu postele zvlášť.

Rozdíly mezi matracemi jsou v materiálech, tuhosti, vzdušnosti a podobně. Důležitá je volba materiálu (pěnové nebo pružinové) a rozměr spací plochy. V případě starších osob by postel měla být vyšší, aby se jim lépe vstávalo a uléhalo na lůžko, a také spíše měkčí než pro mladé spáče. Nosnost postele je dána nosností použitých roštů.

Matrace – alfa i omega našeho spánku

Kvalitní matrace by měla být především vyrobena z kvalitních materiálů. Například v sortimentu pěnových matrací materiály někdy vypadají podobně, ale jejich vlastnosti – jako je elasticita, tvarová stálost nebo životnost – jsou často velmi rozdílné. Zde může být určitým ukazatelem cena, příliš levná matrace nebude ani příliš kvalitní.

Kvalitní matrace by měla být zónová – v oblasti ramen, pánve a pat měkčí, v oblasti bederní páteře naopak zpevněná. Z hlediska konstrukce by matrace měla být na povrchu příjemně měkká s pevnějším „středem“. Ideální je nabízena v několika tvrdostech tak, aby si zákazník vybral variantu odpovídající jeho váze a individuálním požadavkům. Konstrukce matrace musí zajišťovat její dobré provzdušnění. Samozřejmostí je snímatelný potah pratelný na 60 °C.

Nepodcenit velikost ani detaily

Obecně nelze postel vybírat jen podle ceny nebo výše akční slevy. Důležitými parametry jsou délka a šířka postele a také výška lehací plochy. Postel by měla být minimálně o zhruba dvacet centimetrů (lépe o pětadvacet) delší, než je výška spáče. Také šířka lůžka je důležitá – širší postel nabízí větší komfort a pohodlí. Důležitým parametrem je i výška lehací plochy – z nízké postele se hůře vstává a to nejen těm dříve narozeným nebo těm, kdo mají vyšší postavu. Takže nekupovat postel příliš „malou“ nebo příliš

DŮLEŽITÉ JE ZAJISTIT DOBRÉ PROVĚTRÁVÁNÍ MATRACE A PRAVIDELNĚ, PŘIBLIŽNĚ PO DVOU MĚSÍCÍCH, JI OTÁČET V OBOU OSÁCH – DOJDE TAK K PRODLOUŽENÍ JEJÍ ŽIVOTNOSTI.

„nízkou“. Také je třeba vzít v úvahu zvolený rošt a matraci vzhledem ke konstrukci rámu. Pokud například zvolíme vyšší matraci, není dobré ji kombinovat s příliš nízkými bočnicemi postele. Pozor také na vyšší matraci, která zastíní čelo lůžka.

Zásadní roli hraje pochopitelně individuální vkus, stejně jako finanční stránka. Parametrem při výběru může být také to, zda postel má „ostré“ nebo oblé hrany a rohy. Někdo preferuje moderní přímočaré tvary, někdo má raději příjemně obléjší. Pokud si přejeme úložný prostor, je třeba vybrat i odpovídající rošt s odklápěním – buď od nohou nebo z boku.

DOBŘÁ POSTEL PODLE FENG SHUI

- Postel by měla být bytelná, bez úložných prostor.
- Pod postelí ponechte volno, nic zde neukládejte.
- Důležité je čelo postele, které tvoří oporu.
- Nespěte na matracích koupených z druhé ruky, energie jejich předchozích majitelů by vám mohla přivodit problémy.
- Zásadní je umístění postele. Vždy nejprve zkontrolujte, že je vaše pozice vzhledem k dispozici pokoje „bezpečná“. To znamená, že vidíte na dveře a za vámi je ideálně plná stěna bez oken.
- Postel by nikdy neměla být v přímé linii s dveřmi.
- Postel by měla být ukotvena – ideálně přiražena čelem ke zdi a nabízet pohodlný přístup z obou stran.

PŘIPRAVILA LUCIE NĚMCOVÁ

Židle vyrobená
z devíti vrstev
dýhy
Foto Fritz Hansen

DÝHA

ZÁZRAČNÉ VYUŽITÍ DŘEVA

Dýchovaná dřevěná podlaha naplní vysoké požadavky na estetiku i funkčnost a zároveň je cenově dostupnější než ta z masivu

Foto The Flooring Company

Dýha je materiálem, kterým můžeme vytvořit přímo noblesní povrch, využít jakýkoli druh dřeva a nechat jej vyniknout v celé jeho kráse. Dýha je tenký dřevěný plát vyráběný krájením speciálně vybraných a připravených přířezů dřeva. Je velmi zajímavou alternativou masivu, která může šetřit peněženku, ale hlavně umí vykouzlit vizuálně jedinečné struktury.

Foto Ritch Face Veneer Co.

Tenký plátek
dýhy jako
materiál pro
designové
svítidlo

Foto Random Lights

Dýha je v interiéru nekonečně využívaným materiálem. Může zdobit povrch parket, nábytku, deskových prvků nebo být hlavním výrobním materiálem tapet či svítidel. Připravené listy dýhy se lepením spojují do sesazенок a ty se poté lepí na podklad, nejčastěji dřevotřískovou desku, MDF desku, laťovku a podobně. Tloušťka dýhy je obvykle mezi půl až čtyřmi milimetry v závislosti na dřevině a použití.

Desky dýhované silnou vrstvou jsou výbornou alternativou masivního dřeva pro bezpočet aplikací. Například desky s dvoumilimetrovou dýhou mohou být bez problémů pískovány do jedinečných a výrazných dezénů dřeva. Existují různé třídy kvality v závislosti na použití – od těch nejexkluzivnějších s výraznou a originální kresbou, až po základní s méně výraznou kresbou a malými zarostlými součkami. Liší se pak pochopitelně také cena.

Péče o dýhovaný povrch

Dřevo a dýha jsou ovlivňovány světlem, takže během prvních šesti až osmi týdnů, kdy je nábytek poprvé vystaven světlu, by měl být jeho povrch ponechán bez předmětů a dekorací. Nerovnoměrné absorbování slunečních paprsků by mohlo vést k vytvoření trvalých stop. Nový nábytek nejprve potřebuje čas, aby světlo mohl absorbovat, pak bude odpovídat odstínu typickému pro vybranou dřevinu.

A jak dýhu udržovat? Voda na čištění by měla být používána jen velmi málo. Po otření vlhkým hadříkem raději povrch ještě přetřete dosucha. Citlivost na kapaliny je vysoká, proto je nutné veškeré rozlité tekutiny ihned otřít.

Dýha z tvrdého
australského dřeva
vyřezávaná laserem
pokrývá 645 metrů
čtverečních tohoto
interiéru

Foto Eneter Projects

Techniky krájení

Dýha vzniká různými technikami krájení, každá z nich pak přináší jedinečnou strukturu a vzhled:

- **Radiální řez** (rovnoletý) – rovnoběžná kresba letokruhů
- **Tangenciální řez** (fládrováný) – výrazná elipsovitá kresba letokruhů
- **Loupaná dýha** – vyrábí se olupováním pásů nebo listů dřeva příslušné tloušťky z obvodu výřezu

Sesazování plátů

Liší se také technika sesazování jednotlivých plátů, která dotváří výsledný efekt:

- **Sesazování do figury** (zrcadlově) – jde o nepoužívanější způsob
- **Sesazování střídavě za sebou** – obrazec je částečně symetrický
- **Sesazování za sebou** (posunutá skladba) – listy se kladou za sebou
- Poslední možností je **nahodilý způsob** sesazování

Povrchová úprava

Finální úprava povrchu se nijak neliší od ošetření masivního dřeva. Můžeme využít:

- **Moření** – napuštění dýhy v roztoku barviv v bezbarvém laku, lihu nebo vodě. Dřevo ztmavne a sjednotí se barevné nerovnosti. Po zaschnutí je třeba dýhu přelakovat
- **Voskování** – pomáhá zachovat vzhled dýhy velmi dlouhou dobu. Ošetření voskem je vhodné zejména na nábytek v interiéru. Po navoskování je žádoucí povrch vyleštit. Pro větší odolnost je možné druhý den voskování opakovat
- **Bezbarvý lak** – nejběžnější druh povrchové úpravy dýhy. Můžeme vybrat lesklý, matný nebo polomatný. Po zaschnutí je doporučeno vrstvu přebrousit jemným brusným papírem a nanést ještě jednou
- **Olejování** – olej zvýrazní kresbu dýhy a současně ji ztmaví. Olejované dřevo působí přirozeněji a časem získá patinu. Po vyhlazení povrchu a odstranění nečistot se nanese tenká vrstva nábytkářského oleje po celém povrchu. Schnutí by pak mělo probíhat alespoň 24 hodin

VIZE

ARCHITEKT
MARTIN RAJNIŠ

LENOCHOD

UTRŽENEJ ZE ŘETĚZU

Autor vzucholodi Gulliver
v jejich útrokách
Foto Petr Kozlík

Jako dítě byl dyslektik i dysgrafik a na začátku kariéry si připadal blbým. Dnes drží v rukách řadu ocenění a klidně dělá tolik neplech, že ho musí chránit ti nejlepší právníci. Přesto, že učí mladé lidi, školský systém považuje za absurdní. Vlastní dům si nepostavil, aby nepřišel o svobodu. Přespává v kanceláři, ale kdysi spal pod mostem a ve škarpě. Není totiž z cukru ani z „ligy tuctových“, a utržený ze řetězu není jenom v knize Pětadvacettisíc dnů vzpomínek. Je tak přímočaře lidským, že se člověk vedle něj cítí bezbranným. Jeho přání publikovat rozhovor tak, jak mu zobák narostl, se prostě nedalo odolat. Útlocitný čtenář ať promine.

Architektura je pro něj životní ságou. Pustil se do ní jako Wiking, který skočil na loď a vyrazil za obzor. Vydupal si svobodu a tu si chrání. Za to se snaží ukazovat lidem cestu k té pravé, přirozené architektuře. I když vznikne až v době, kdy bude mrtvý, je přesvědčený, že některé impulzy z toho co dělá, přežijí a že jsou správné. Ten hlavní je dělat architekturu tak, aby se líbila lidem a aby si na ni nemuseli s křečemi zvykat.

■ **Říkáte o sobě, že jste pomalochod – lenochod architektury. Mně ale připadáte jako divoch. Takovým jste se narodil?**

Víte, já sem se narodil ještě za druhé světové. Mojí mámě bylo přes čtyřicet, měla těžkej porod a pak už nemohla mít děti. Proto sem jedináček a to znamená, že nemáte v rodině konkurenci. Může to bejt zdánlivá výhoda, ale na druhou stranu ste osamělá, stýkáte se více s dospělými než s dětmi... Navíc sem byl dysgrafik a dyslektik, přeučeny levák a škola pro mě znamenala otřesný zážitek. Báł sem se jí tak, že sem z toho měl každý ráno záchvaty zvracení.

Ale protože sem byl chytřejší než učitelé, tak sem si musel najít systém, jak ve škole přežít a jak zároveň alespoň částečně uspokojit otcovy touhy mít geniálního chlapečka s jedničkama. Tvrdě se mi to nedařilo. Ale krok za krokem sem si uvědomoval, že ve škole sou nepřilíš inteligentní, bázliví lidi, a když člověk za komunistů nasadil způsob odpovědi na otázky, který je ohrožovaly na existenci, tak se raděj přestali ptát. Takže aniž bych se učil, zvolna sem začal mít dobrý známky. Nicméně škola byla – a jistě víte, co je hlavní vyučovací předmět – nuda. Kdyby byl školský systém inteli-

gentnější, moh sem umět za rok to, co se vyučuje dvanáct let. Dosud chovám extrémní nenávisť k učitelům a celému školskému systému, protože sem si uvědomil, že mi trvalo skoro dvacet let, než sem se z toho vzpamatoval. Co se týká architektury a věcí kolem, to sem se do hloubky naučil až od lidí, spolupracovníků, kamarádů, na cestách a hlavně praxí.

■ **Vaše práce a cestování, v čem je podobnost?**

Když mě něco zajímá, tak si to pamatuju celý život. Což je třeba otázka cest, na kterých sem strávil celkem čtrnáct let života. Takto si pamatuju den za dnem, tisíce dnů od rána do večera, včetně obrázků, lidí, počasí, teploty, trasy cesty ..., protože mě to strašně zajímá. A jakmile něco člověka zajímá, tak je mozek nastavený tak, aby si pamatoval. A mě to zajímá patrně víc než ty ostatní, takže si to pamatuju dobře. To je výhoda. Protože architektura je vlastně metoda, jak si vybíráte věci, který vám v hlavě uvízly a který řešení na tu kterou situaci projektu pasuje, jaké kusy a z čeho poskládáte.

■ **Takže je to taková přirozená skládačka?**

Samozřejmě, takto se dělá architektura tisíce let, v tom nejsem žádná výjimka. Výjimka sem snad v tom, že mě berou i věci, ze kterejch maj ostatní lidi strach, třeba že se dostanou do kriminálu. Mně je to srdečně fuk; v kriminále sem byl dvanáctkrát.

■ **Za co jste seděl?**

Třeba na vojně sem dal facku jednomu plukovníkovi nebo sem utíkal z vojny, protože nejsem

Martin Rajniš

- věk 73 / IQ 160 / cest po světě 180
- architekt, profesor a autor mnoha odborných publikací
- buřič a provokatér, který si celý život razí svoji cestu
- podepsal se pod 1600 projektů, na stole jich leží dalších 60 a v hlavě jich má ještě 1000
- jeho stavby vycházejí z respektu a lásky k přírodě, prolínají se s ní a hledají pravidla pro vznik prostředí přirozeného pro lidi
- svojí prací posouvá hranice běžného vnímání i stereotypních představ o tom, jak má vypadat „správná“ architektura

...zpíval Waldemar Matuška před třiceti lety. S ohledem na neustávající zprávy o změně klimatu a stoupání vodní hladiny to ale nebude od věci ani dnes, a už vůbec ne dostačující. Mnohem praktičtější bude postavit si „archu“ přímo na vodě. Jeden nikdy neví... A i kdybychom se na předpovídaný „vodní svět“ nemuseli adaptovat, už jen proto, že je v létě čím dál větší sucho, je přátelství domu s vodou více než fajnovou alternativou.

MÁ TO SVOJE VÝHODY MÍTI CHAJDU U VODY...

PŘIPRAVILA DANA JAKOUBKOVÁ ■ FOTO MANDL – LINVING ON WATER

Moderní interiér vypadá překvapivě prostornější, než prozrazuje technický výkres. Iluze velkého prostoru je dosaženo maximalizací přirozeného světla, prosklenými stěnami a bílou výmalbou. V sedmatřiceti merech obytné plochy jsou rozloženy tři místnosti – obývací s jídelnou, kuchyně a ložnice – s kapacitou až šesti nocležníků. Navíc je tu koupelna s toaletou a technická místnost ukrývající filtrační soustavu na užitkovou vodu čerpanou přímo z řeky a ohřívanou

Účelnost: Žádné parádičky nejsou vítané, ložnice jen naplňuje svůj účel

Prostor: Terasa nabízí téměř stejný velký prostor jako zastřešená část chaty

ZTRACENÝ RÁM

PŘIPRAVIL PAVEL KOZIOL A DANA JAKOUBKOVÁ ■ FOTO DANA JAKOUBKOVÁ

Podstatu rámování výstižně vyjádřil Vincent van Gogh, když řekl: „Obraz bez rámu je jako duše bez těla.“ Zloděj, který před osmi lety v muzeu Mahmúda Chalíla v Káhiře vyřízl a vyňal z rámu plátno Vlčí máky – jedno z nejslavnějších van Goghových děl, nejspíš netušil, jaký význam rámu nizozemský malíř dával.

PŘÍBĚH DŘEVA

{ 7. }

Zakázkový
list pro akad.
Malíře Jana
Zrzavého
z roku 1932

Dřevo je s obrazem spjata velmi dlouho. „Nejstarším známým a dochovaným dílem jsou portréty významných osobností z řecké Pitsy malované na dřevěné desky (6. století př. n. l.),“ říká Filip Coppens z Egyptologického ústavu Univerzity Karlovy v Praze. „Relativně mladé (1. st. n. l.) jsou pak pohřební desky integrované do sarkofágu mumií z egyptského Fayumu. Pro tato dřevěná ‚plátna‘ se používalo různé „středomořské“ dřevo jako třeba cedr nebo cypřiš. Na tenký dřevěný panel byla nanesena vrstva temperové barvy nebo vosku a následně aplikovány minerální pigmenty různých barev.“ Kdy se ale z dřevěné desky „vyloupil“ první rám se přesně neví.

Rámování vzniklo jako řemeslný prvek podporující stavbu dřevěné malované desky. Tomu ale předcházelo přiznání důležitosti soustředění se lidského konání na prostředek světa. Pevný rámec inspiroval každý prostý úděl života a smrti.

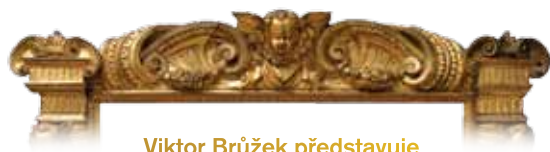
„Středověké rámy nehrají roli ohraničení iluzivního obrazu od okolní skutečnosti, jak je to vlastní novověkým obrazům, ale jsou bytostně spojeny se samotným obrazem, tvořícím tak jeden nedílný celek,“ říká Adam Pokorný z Národní galerie. „Například na obrazech Mistra Theodorka malba i pozadí s pastigliemi přechází na obrazový rám, nebo řada mariánských milostných obrazů je na rámech doprovázena malovanými figurami světců. Na rámech se někdy nachází otvor pro uložení ostatku, obraz tak zastává funkci relikviáře. Většina středověkých obrazů je malována na dřevěné desce, která je volně vložena do drážky obvodového rámu. Obrazový rám tak plní taktéž konstrukční funkci zamezující zborcení dřevěné podložky.“

K rámování se používalo dřevo s menší hustotou jako je smrk, borovice a topol, předpokládalo se však, že dřevo bude pozlacené, respektive používalo se tam, kde ve finále nemělo být vidět. Lípa byla ideální pro zhotovení celého

OTÁZKY PRO ODBORNÍKA

Viktor Brůžek
rámař

Viktor Brůžek představuje čtvrtou generaci rodiny pražských rámařů s historií sahající do konce 19. stol. Jeho rukama, stejně jako jeho praděda, děda i otce, prošly dřevěné rámy k obrazům celé plejády výtvarnické elity. Přesto je z jeho duše cítit skepse. Rámařské řemeslo zaniká. Ne proto, že by snad nebylo třeba, ale dnešním lidem nechybí.

PRACUJI RUKAMA, ALE ŽVANÍ MI DO TOHO SRDCE.

rámu a byla levnější než třeba exotický eben a mahagon. Extrémně drahým materiálem byl ořech, jehož kresba byla považována za natolik krásnou, že nebylo třeba jej pozlacovat.

Geometrie – účinná zbraň pro smysly

Rámování jako jeden z výsledků vnímání vymezuje hranici mezi reprezentací a jejím okolím – realitou.

Definování obrysu a vnímání rozdílů nám pomáhá formulovat svět. Rám zastával původně roli praktické i symbolické ochrany a fungoval i jako umělecká forma sama o sobě. V rámu se odrážel vizuální režim stejně jako v plátně samotném. Současný styl „odrámování“, který tak často na zdech vidíme, poukazuje na rozvázání vazby entit, pomalé mizení komunikačního kanálu, potažmo vztahu mezi vnitřním a vnějším.

Věšet na stěnu obraz bez rámu však není žádnou novodobou manýrou. Už impresio-

Chtěl jste být „dědicem“ rámařského řemesla?

Já jsem v zásadě o ničem jiném ani neuvažoval, ono to tak nějak přišlo. Můj táta začal rámovat se svým tátou, mým dědem, a já to měl to samé. Už na základce každá moje cesta ze školy vedla k tátovi do dílny, tady jsem si hrál, koukal mu pod ruce a od šesté třídy už jsem věděl, že tady zůstanu. Na střední uměleckoprůmyslovou školu jsem už šel s cílem být rámařem.

Dneska se ale obrazy moc nerámují. Když jsem se ptala lidí proč, odpověděli, že to není potřeba. Co si o tom myslíte?

Jistě, stejně lidé mohou klidně chodit po ulici nazí, vždyť to přece také jde. Ono to není jen o té potřebě. Je to o vztahu. Dříve bylo samozřejmé, že výtvarníci nechávali rámovat svá díla, rám byl odjakživa součástí díla. Když vezmu osobnosti jako Kamil Lhoták, Ota Janeček, František Tichý a mnoho jiných, u těch neexistovalo, aby na výstavu dali nezarámovanou věc. Dnešní společnost je jiná.

Zdá se vám, že hodnota řemeslného zpracování a umělecko-pracovního vztahu vlastně už pro lidi neexistuje?

Myslím, že je už zprerhaná návaznost, kontinuita mezi zákazníkem a dodavatelem, a až se společnost rozkouká, vzpamatuje a bude se chtít vrátit k hodnotám, možná už nebude kam se vracet. Některá řemesla prostě zmizí. Zkuste dneska sehnat truhláře, který by vám sklížil dřevěnou židli nebo opravil intarzovaný stůl. Jednak abyste si na to hledání vzala lupu, a pak, protože to bude muset být fachman, i větší peníze, protože kvalita něco stojí. Když si ale zákazník řekne, že kliknutím na internetu mu za polovic přivezou židli novou až domů, proč by něco starého opravoval. Takže o hodnotu, o příběh té staré, řemeslně kvalitně zpracované židle nemá zájem.

Možná tím, jak se svět zjednodušuje, tak trochu zplaňuje?

Řekl bych, že okruh lidí, kteří vnímají skutečné hodnoty, se zmenšuje. Mám hodně zákazníků, kteří nepřijdou osobně se o zakázce pobavit, ale chtějí, abych jim poslal nějakou nabídku po internetu. To mě nebaví, je to neosobní. Pokud má člověk zájem o moji práci, ať přijde ke mně do dílny a vidí moji práci na vlastní oči. Většinou ale nepřijdou, nebo se zeptají, zda mám nějaké akční nabídky. Na to vždycky říkám: „Vy vůbec nevíte kam voláte, nevíte o co jde.“ Dneska je společnost takzvané klikací. Vidíte to už ráno v tramvaji, téměř všichni zírají do mobilu. Budoucnost řemesla vidím problematičtěji. Před dvaceti, třiceti lety jsem chtěl rámařství udržet, ale dneska vidím, že to nejde, nemá to smysl, není pro koho.

Myslíte, že rámařské řemeslo zaniká?

Ano, z osobností, které se do poslední chvíle držely tradice, byl již zesnulý Adolf Born a dosud ke mně chodí Kristian Kodet, ten ještě rámuje, ale v zásadě malíři dneska nemají zájem. Všichni se v první řadě ptají po slevě, ale o tom to není. Dřív byli výtvarníci rodinní přátelé rámaře, to byl naprosto jiný vztah. Malíř přišel, popovíдалo se o životě, když byla vernisáž, sešla se tam prakticky jedna velká umělecká rodina. Dneska když máte vernisáž, sejde se tam stovka zástupců sponzorů, na stolech jsou reklamní letáky a lidi prakticky nezajímá to umění, ale to, před kým se ukážou a jaký tam dohodnou kšeft. Já žiju v trochu jiném světě.

Ztrácíte motivaci?

Ano. Je tu ještě pár lidí, jako třeba vnuk Josefa Lady, kteří za mnou přijdou, ctí tradici, protože Lada rámoval u mého dědy. Je to zážitek. Stejně jako když ke mně chodil Zdeněk Burian nebo z herců pan Kemr, Brodský, Vinklář, muzikanti jako Zdeněk Rytíř, Karel Gott, Petr Hapka... To byly desítky osobností a všichni měli rádi obrázky, chodili po starožitnictvích, znali se ▶

5 NÁVŠTĚVA PO LETECH

SOUKROMÁ OÁZA UPROSTŘED ZELENĚ

Vzrostlé stromy tvořící kolem domu bezpečnou náruč, klid, ticho a v dáli vrcholky blízkých kopců. Sedíme na terase s voňavou kávou a bezovou limonádou a nedá moc práce představit si na základě vyprávění zimní idylku v horké vířivce se šampaňským v ruce. Tyhle návraty na místo činu bývají idylické, domy zabydlené a majitelé spokojení, ale tohle místo je tedy něco. Musela jsem dát majitelům za pravdu: pozemek je pro kvalitu bydlení opravdu klíčový.

PŘIPRAVILA LUCIE NĚMCOVÁ ■ **FOTO** MARTIN ZEMAN, LUCIE NĚMCOVÁ

Co se za posledních deset let od stavby domu změnilo? V době, kdy jsme dům stavěli, se příliš neřešila energetická úspora domů. Izolace na našem domě nebyly tak silné a docházelo k přehřívání, tak jsme na jihozápadní fasádu přidali ještě asi patnáct centimetrů a dětem jsme do pokojů v podkroví nainstalovali venkovní žaluzie. Vymysleli jsme s původní dodavatelskou firmou nový detail, jak to vyřešit. Rozdíl je obrovský. Venkovní žaluzie ulevily i dřevěným oknům jako takovým. Chrání před sluncem a současně v zimě před mrazem.

S regulací teploty už velmi pomáhají i vzrostlé stromy na pozemku a dostatek zeleně obecně.

Dřevěný fasádní štít odešel asi po sedmi letech, na západě byl velmi exponovaný, takže dřevo bylo hodně zničené. Je tedy vyměněný. Stejně tak dřevěná terasa. Dostala od sluníčka a deště hodně zabrat, po letech jsme ji vyměnili za zámkovou dlažbu. Je fakt, že se v horkých dnech hodně rozpaluje, v tom bylo dřevo příjemnější.

Plánujeme udělat ještě jedno střešní okno v obýváku, na solární pohon, abychom mohli přirozeně odvádět teplý vzduch zevnitř.

Zkušenosti s obytným podkrovím

Stavba je celkově navržena tak, abychom s manželkou měli naši zónu dole – ložnici, koupelnu a šatnu. Tam žijeme my. Nahoře jsou dva dětské pokoje s koupelnou a hostinský pokoj. My zůstáváme v naprosté většině času v přízemí. Až se jednou děti rozhodnou opustit svůj rodný dům, budeme dole asi už pořád.

Komfortní posezení pod slunečníkem tu prvních osm let nebylo. S nápadem přišla paní domu a nyní se za letních příjemných večerů nechce nikomu přemístit ani domů do postele

Zeleň během let povyroستla a vytvořila kolem domu příjemnou oázu

Děti ovšem nahoře taky moc času netráví, jsou buď na zahradě nebo v obýváku. Nahoru se chodí jen vyspat. V pokojíčcích si nehrají, ale možná přijde čas, kdy svůj prostor uvítají.

Vícepodlažní dům nám ovšem vyhovuje, protože když se realizuje bungalov, zabere velkou plochu na pozemku, má velkou střechu, větší základovou desku a podobně.

Vlastnosti k nezaplacení

Velice oceňujeme, že půdorys domu má tvar „L“, protože nám tato dispozice zajišťuje dostatek soukromí. Člověk je svým pánem.

Zahrada a pozemek jsou parádní, nejen kvůli přírodě a výhledu, ale i pro děti. Nejhorší bývá děti udržet doma, hlavně v zimě, když se třeba nikam nejede a není hezky. Venkovní prostor dodává naprosto nenahraditelnou kvalitu. Nedokázali bychom žít v domě, který má kolem sebe třeba jen dva metry pozemku a za plotem již stojí dům souseda. Abychom se tomuto vyhnuli, věnovali jsme výběru parcely několik měsíců ježdění a hledání.

Trpělivost se vyplatila.

Co si užíváme, je obývací pokoj a jeho výška přes dvě patra. Prostor je otevřený, dostatečně velký a pro všechny dostatečně vzdušný.

DŮLEŽITÉ JE MYSLET DOPŘEDU!

S POCHOPENÍM,
UPŘÍMNOSTÍ
A ZODPOVĚDNOSTÍ

PŘIPRAVILA (RED) ■ FOTO AVANTA SYSTEME

SKUTEČNÝ PŘÍBĚH
STAVEBNÍKA – ŽENY,
KTERÝ MAPUJE ZÁKLADNÍ
PRINCIPY PŘÍSTUPU
FIRMY AVANTA SYSTEME
K ZÁKAZNÍKŮM, ZAKÁZKÁM,
JEJICH POTŘEBÁM
I MOŽNOSTEM.

Boj s větrnými mlýny aneb Proaktivní přístup s maximálním důrazem na pochopení přání a potřeb klienta v mezích jeho časových a finančních možností.

Paní „B“ měla své vlastní výběrové řízení na dodavatele dřevostavby na základě skici ... Z osobních a rodinných důvodů potřebovala svoji situaci velmi rychle řešit. Avanta Systeme pro ni byla jedna z osmi firem, které oslovila, a nedávala jim téměř žádnou šanci. Po hodinovém telefonátu s obchodním zástupcem firmy sama projevila zájem o schůzku, na které s ním dvě hodiny probírala svá přání nad skicami, často dost nereálná a protichůdná.

Seznámení klienta se skutečnými náklady na poskytované služby a dodávaný produkt a také dosažitelný časový rámec.

Výsledkem bylo, že si firmu Avanta Systeme nevybrala kvůli vyšší ceně a pozdějšímu termínu možného začátku projektování. Po dalším postupném porovnávání s vybranou konkurenční společností pochopila, že v Avanta Systeme byli upřímní a hned od začátku říkali cenu za kompletní dodávku včetně všech úprav, a to i s promyšlením následných postupů, které lze ze skici odhadnout (což u konkurence nedostala a pak se nestačila divit, jak cena postupně stoupá).

Prozření, snaha o obchodní partnerství a jednání typu rovný s rovným.

Ozvala se znovu po jednom a půl měsíci s tím, že komunikace s Avanta Systeme jí výrazně lépe vyhovuje, šetří čas a nervy a že byt je firma o něco dražší (cca o sto tisíc), tak do toho s nimi chce jít, protože chápou její potřeby a vnímá je důvěryhodněji. Měla neustále potřebu oslovovat architekta firmy křestním jménem; nebylo mu to nepříjemné ani nevhodné, a tak učinil totéž.

FÁZE
3.

FÁZE
2.

FÁZE
1.

Kreativní projektování do finančních možností klienta.

K následnému postupu již nestačilo sedět nad skicami. Probíhalo nové definování potřeb a možností za účasti projektanta vybrané firmy. Výhoda byla nesporná – zadání slyší přímo projektant, a dokáže klientovi pomoci při promýšlení pořadí priorit v rámci modelování stavby. Následně na to projektant s ohledem na původní skicu i vývoj přání a pochopení možností paní „B“ vymodeloval dům ve 3D. Z animovaných průchodů interiérem projektového modelu byla nadšená – do té doby o domě snila, odhadovala, ale neviděla.

FÁZE
4.

Kdo pracuje a spolupracuje – nezlobí.

Navazovala projekční a inženýrská činnost. Po vypracování DSP, které trvalo asi jeden měsíc, paní sama intenzivně pomáhala při řešení s úřady. Když je klient do tohoto procesu zapojen, mnohem lépe chápe přidanou hodnotu a snižuje se jeho potřeba firmu kárat za případné prodlení v rámci inženýringu. Ostatně toto se velmi vyplácí i u jiných staveb.

FÁZE
5.

Kdo je připravený, není překvapený a neztrácí čas.

Termín realizace byl v těsném sledu po vydání ohlášení stavby. Paní „B“ v návaznosti na stupňující se rodinné starosti ocenila minimalizaci časových prostojů obvykle plynoucích z požadavku firem typu: „přijďte, až budete mít stavební povolení, a my vás zařadíme do výroby“. Navíc firma v rozsahu prací počítala i s připojením objektu na okolní síť a příjezdovou komunikaci.

FÁZE
6.

Není nad to, když přes důslednou a zdoluhavou přípravu stavba roste před očima a všechno vypadá tak, jako na monitoru před půl rokem.

Nyní probíhá včasná a hladká realizace, která je důsledkem pečlivé a komplexní přípravy návrhu stavby s nutností definování výběru materiálů a designu. Klient však musí respektovat své časové i finanční možnosti. Jde o to snažit se věci promýšlet dopředu, být upřímný k sobě i partnerům v boji. Zodpovědností všech je říkat a přijímat věci tak jak jsou beze strachu, výčitek či deformací. Stále častěji si dnes lidé myslí, že se všichni rozkrájí, aby jim splnili, co jim na očích vidí, ale nejsou ochotni za to vůbec přinést vlastní aktivitu a zaplatit adekvátní sumu.

FÁZE
7.

Dřevostavba je život

Jsme profesionální, inspirativní tým, který je otevřen
Vašim přáním a naslouchá Vám.

Dům pod smrkem
Pasivní dům 2016 – Cena veřejnosti a Generálního partnera

*„Do návrhu jsem promítla
myšlenku verandy a vytvořila
tak krytý venkovní prostor, který
zvýrazňuje vstup do domu
a zároveň slouží jako terasa.“*

*Irena Truhlářová
architektka dřevostaveb*

*„Naplnuje nás stavět z krásného
materiálu a současně přitom
nevýčerpávat cenné a omezené
přírodní zdroje.“*

*Stanislav Biskup
specialista na dřevostavby*

 ARCHCON®
ATELIER

www.archcon.cz

DŘEVOSTAVBY
BISKUP

www.drevostavbybiskup.cz

